

KIS LAP

ISTEN HOZTA NAGYAPÁCSKA. (Lásd a 238. lapon.)

EZER BAJ KÖZT

vagy:

az árva Imrike viszontagságai.

— Elbeszélés. —

(XV. fejelet)

IMRIKE nagyot sohajtott s míg egyrészt esodalkozott, hogy ez a bűnös fiu, ki most rongyosan, hajlék nélkül kóborol itt a nagyvárosban, oly büszke daczczal utasítja vissza szerető nagybátyja jószágát, másrészt elszomorodott, mert érezte, hogy nem fogja bírni megtörni Pista makkasságát. Szegény Imrike önkénytelenül az égre fordítá szemeit s halk imát rebegett az Egek urához, hogy hajlítsa meg e megátalkodott fiu szívet. Néhány percig némán álltak egymás mellett, míg végre Pista megszólalt:

— Mit bámulsz ugy föl az égre? Talán bizony imádkozol? Azzal ugyan kár az időt tölteni. Hajdan . . . hajdan én is imádkoztam . . . de soha nem használt. Most bizony eszembe se jut.

Imrike nem tudta, mit feleljen. Sokkal kisebb és tapasztalatlanabb volt, hogysem a megátalkodott Pistával vitatkozni bírt volna. Ismét némán mentek egy-pár percig, míg végre Pista hirtelen megragadta Imrike kezét és szólt:

— Tudod-e, kié ez a ruha, a mely rajtad van?

— Ez a ruha? . . . Hát az enyém!

— A tied? Hátha nem a tied? Oh, nem vagyok ám én olyan ostoba, mint hiszed; megismerem. Ez az én ruhám. János gazda adta neked. Ebből is látszik, hogy nem igaz, a mit beszéltél, mert ha János gazda azt kívánná, hogy hazamen-

jek, nem ajándékozta volna el ruháimat másnak.

Imrike szinte elvörösödött zavarában s alig tudott mit felelni.

— Igen . . . ez . . . ez a te ruhád volt . . . János gazda adta nekem . . . de ha tudnád, ha hallottad volna, mit mondott a jó János gazda, mikor ideadta . . .

— Soha se fáraszd magadat, ugy sem hiszem, akármit beszélsz. Most már látom, hogy mind csak hiábavaló mese s te magad is csak olyan ámitó vagy.

— Én nem vagyok ámitó! kiáltá Imrike hevesen.

— De az vagy, ámitó és csaló, betolakodtál idegen házba, hogy elragadd azt, a mi a másé, még a ruháját is.

Szegény Imrike béketűrő, jószívű fiúcska volt, nemkönnyen lobbant haragra, de Pista szavai most már mégis kivették sodrából, s indulatosan kiáltá:

— Elég már, nem szükséges tovább beszélned. Te alávaló rosz fiu vagy s esordálok, hogy János gazda annyira busul miattad. Most ezt mind csak azért mondtad, mert szeretnéd visszakapni a ruhádat, mert a te ruhád rongyos. Jól van, odadodom. Inkább járok rongyosan, hogysem ilyen szavakat türjek valakitől. Nesze, itt a kabátod.

És Imrike, haragtól reszketve levette kabátját s odadobta Pista lábaihoz. Pista pedig egészen nyugodtan fölvette, letisztította a portól és így szólt:

— A kabát maga nem elég, nem is illik jól többi ruhámhoz. Hanem ha tetszik, hát cseréljünk ruhát; itt közel tudok egy üres istállót, ott átöltözhettek. Ez a szép új ruha bizony nagyon kedvemre való s

jogom is van hozzá, mert az enyém. Ami rajtam van, azt neked ajándékozom s ebből láthatod, hogy nem vagyok olyan gonosz, amilyennek gondolsz. Megtart-hatnám mindkét ruhát, ha akarnám. No menjünk, mindjárt átöltözünk.

Imrike sokkal büszkébb volt, hogyszem visszavonta volna szavát. Haragjában azt mondta, hogy kész odaadni a ruháját s most szó nélkül követte Pistát, levette szép öltönyét s fölvette Pista rongyos ruháit. Bizony rosszul esett a csere, de azért mégsem mutatta, mintha sajnálná.

— Így ni, szólott Pista nevetve. Bizony régen nem voltam ilyen tisztességesen öltözve. Most én vagyok urfias és te vagy rongyos; de soha se gondolj velem, pajtás, csak meg kell szokni, meglásd, milyen kényelmes az a rongyos ruha.

De Imrikének most nem volt kedve tréfálózni; nem felelt Pista hozsantásaira, hanem szó nélkül sietett haza szállására.

Mikor a szobába belépett, Kardosné asszonyom rá sem ismert, annyira megváltozott abban a rongyos ruhában, melyet Pistától eleserélt. Csak mikor Imrike megszólalt, akkor hitte el Kardosné asszonyom, hogy ez csakugyan az ő kis kosztosa. Imrikének aztán el kellett mondanani az egész történetet, hogy fosztotta meg őt Pista jó ruháitól s ekkor Kardosné oly szenvedélyes haraggal szidta a semmirevaló Pistát, hogy szegény Imrike még védelmezte is. De a baj már meg volt, segíteni kellett valahogy, mert Kardosné asszonyom nem tűrhette, hogy a kis fiu ilyen rongyosan járjon. Más ruhát nem adhatott neki, hanem megígérte, hogy majd ha este leveti, akkor előkeres holmi

őcska posztókat és összefoldozza. Már ha nem is lesz nagyon szép, de legalább olyan, hogy nem kell magát szégyenelnie az emberek előtt. Ez kissé megnyugtatta Imrikét, jókedvűen ette meg szerény vacsoráját s rövid ima után lefeküdt és csöndesen elaludt.

Kardosné asszonyom megtartotta szavát; férje ruhái közt talált egy épen olyan színűt, mint az Imrike őcska ruhája. Szaporán hozzáfogott tehát a munkához s két órai varrás, toldozás, foldozás, kefélés után oly szépen rendbe hozta az elébb rongyos öltönydarabokat, hogy egészen tisztességes ruházat lett belőlök s bátran kimehetett bennök Imrike az utcára. Késő éjjel készült el Kardosné asszonyom a munkával s aztán odatette a ruhát Imrike ágyához, hogy reggel készen találja; szinte maga is örült, hogy a kis fiu ekként segíthetett.

Mikor odalépett az ágyhoz, Imrike aludt s szelid, halvány arca oly szépen nyugodott a vánkoson, mint egy kis angyalé. Szép fiúcska volt s Kardosné asszonyom akaratlanul megállt előtte és nézte sokáig a szegény árva gyermeket, ki ily kicsiny korában már oly keservesen kénytelen küzködni az élettel. Aztán lehajolt hozzája és gyöngéden megcsokolta, gondolván, hogy mélyen alszik, föl nem ébred.

De Imrike ekkor épen sajátságos álemből volt ébredező félben, fölnyitá szemeit, boldogan mosolygott s halkán suttogá: »Mártha«!

Csakhamar azonban egészen föleszmélt s megismervén az előtte álló asszonyt, meglepetve tekintett körül,

mintha egészen máshol képzelte volna magát.

— Csak feküdjél esőndesen, kis fiam, szólt Kardosné asszonyom szeliden. Elkészítettem ruháskáidat, hogy reggel legyen mit felöltened. Minden rendben van, megint tisztességes ruhád van, aludjál nyugodtan.

— Álmodtam . . . oly szépet álmodtam . . . szólt Imrike . . . mintha megtaláltam voltam Márhát . . . mintha ő csókolta volna meg.

— Szegény fiucska! ne töprenkedjél most azon, csak aludjál szépen. Majd megtalálsz kedves Márhátat, meglásd, Isten megsegít . . . és ha nem találkozol

OLASZORSZÁGI KÉPEK. *Utcai énekes a milanoi Prádóban.* (Lásd a 230. lapon.)

is vele mindjárt, nem kell esüggedni. Addig míg meg nem találod, itt maradsz nálam.

Kardosné asszonyom kiment s Imrike szeretett volna ismét visszamerülni abba az édes álomba, melyből az imént fölébredt; de most már csak zavaros álmoképek üldözték. Megint Márhát látta,

de mindig annak a nőnek alakjában, ki akkor este a koresma előtt az aranyat adta neki. És reggel felé, mikor Imrike fölébredt, oly élénk benyomást tett rá ez az álom, hogy többé nem is tudta Márhát másként képzelni, mint annak a gyászruhás nőnek alakjában. Meg volt győződve, hogy az a nő Mártha volt.

épet álmod-
tha megta-
ntha ő eső-
prenkedjél
pen. Majd
t, meglásd,
találkozol

lapon.)

kjában, ki
az aranyat
kor Imrike
st tett rá
n is tudta
nt annak a
. Meg volt
ártha volt.

Hiszen ki más adott volna neki egy aranyat?

Ez az arany, ez most egész kincse, ez teszi lehetővé, hogy megkeresse Mártthát; a jó Kardosné asszonyom bizony nem olyan gazdag, hogy ingyen tarthatna valakit a házában; de Imrike maga sem akart kegyelemből élni, mint valami kol-

dusfiu, s most is épen számitgatá, meddig maradhat még itt e házban, mennyi időre fogja az aranyból megfizethetni a kikötött díjt, — midőn hirtelen hideg borzadás futott végig rajta, rémülten kiugrott az ágyból és kétségbeesetten kiáltá:

— Az aranyam! Az aranyam oda van! Vége minden pénzemnek! A másik

OLASZORSZÁGI KÉPEK. *Florenzi virágáros leány.* (Lásd a 230. lapon.)

kabátban volt elrejtve s benne hagytam, mikor Pistának odaadtam a kabátot! És ő bizonyosan megtalálta az aranyat, soha sem kapom többé vissza!

Néhány perczig egészen mereven bámult Imrike maga elé, hideg veríték lepte el homlokát s kétségbesésében jó ideig gondolkodni is alig tudott. Végre

azonban fölugrott s lázas gyorsasággal öltözni kezdett. Alig várta a percet, hogy kijussen az utcára s indulhasson Pista keresésére. Igen, ez az egyetlen segítség; meg kell keresnie Pistát s visszakérni tőle az aranyat; Pista alkalmasint még meg nem találta, mert az arany jólel van rejtve a kabát bélésében. És Pista kö-

teles is az aranyat visszaadni, mert a ruha hajdan az övé volt ugyan, de az arany nem, az Imrike jogos tulajdona, ezt vissza kell kapnia.

Igy okoskodott Imrike s rohant ki az utcára. Bejárta mindazon helyeket, ahol Pistával találkozhatni remélt, aggodalmasan nézett jobbra-balra. — de hasztalan! Órákig kereste a város minden részén, de nem találta. Dél már elmúlt, s a szegény fiucska egészen kimerült a fáradtság és éhség miatt; de nem mert, nem akart többé visszamenni Kardosné asszonyomhoz, hogy megpihenjen és ebédeljen. Hogy fogadhatna el valamit, mikor többé nem képes megfizetni, a mivel köteles? Nem! inkább éheznek, hogysen megcsalja azokat a jó embereket!

Már majdnem esteledni kezdett s Imrike teljesen kifáradva és minden reményét elvesztve, sápadtan neki támaszkodott egy falnak. Most történt először, hogy végkép elcsüggedett. Eddig, bármily bajok közé jutott, mindig biztatta magát, hogy majd csak jobbra fordul sorsa; de most már valóban nem tudta, mitevő legyen, — most már az éhhalál vár rá!

Maga sem tudta, meddig állt ott, félig behunyt szemekkel, szívében mély szomorúsággal; midőn egy nyájas arcu öreg ur elhaladt mellette. Az öreg urnak feltűnt a szép arcu fiucska rendkívüli halaványsága és szomorúsága s részvevőleg kérdé, mi baja, mért áll itt kint a hidegben?

— Nincs hová mennem! felelt Imrike halkán.

Az öreg ur zsebébe nyult s néhány ezüst tizest adott a meglepett Imrikének, aztán gyorsan elsietett, mielőtt Imrike megköszönhette.

Imrike egy közeli boltban gyümölcsöt és zsemlet vásárolt s miután éhségét lecsillapította, ismét gondolkozni kezdett, mit csináljon? hol töltsé az éjszakát? nem kellene-e mégis visszatérni Kardosné asszonyomhoz. De éppen e pillanatban egy nő haladt el mellette, gyors léptekkel sietve a nem messze álló bérkocsik egyiké felé. Már sötétedett, Imrike nem látta egészen jól... de mégis megdöbbenve nézett utána. Ez ugyanazon öreg asszony, aki akkor este a falusi koresma előtt neki az aranyat adta... éppen úgy van öltözve... feketében... és ha az Mártha volt, akkor ez is bizonyosan Mártha! Gyorsan utána indult, de a gyászruhás nő ekkor már a kocsihoz ért, beült s Imrike éppen akkor ért oda, mikor a kocsi lovai közé csapott és sebesen elhajtott.

(Folytatása következik.)

OLASZORSZÁGI KÉPEK.

(Képekkel a 228, 229 és 240. lapokon.)

Kedves Forgó bácsi!

Ismét itthon vagyok, kedves falusi lakásunkban s olvasgatva, tanulgatva, pihenek a nagy utazás táradalmaitól. Vagy igaz! hiszen kedves Forgó bácsi még nem is tudja, hogy én nagy utazást tettem jó szüleimmel, oly nagy utazást, minőt, tudom, kis olvasótársaim közül csak kevesen tettek. Épen ezért biztatott kedves jó mamácskám, hogy írjak utunkról valámit a »Kis Lap«-nak és küldjek be néhányat a magunkkal hozott képekből, hátha Forgó bácsi mégis érdemesnek találná a közlésre.

Igen bizony, nagyutattettünk, — még tavaszkor indultunk el Olaszországba, hová kedves mamám már régóta kívánczozott. Engemet eleinte itthon akartak hagyni, édes apa azt mondta, hogy az ilyen kis leány csak alkalmatlanságot okoz az uton. (pedig már tizenkét éves vagyok és így, ugy-e kedves Forgó bácsi, nem vagyok egészen kis leány?) De én oly szépen kértem kedves apát, hogy végre mégis csak magukkal vittek.

Hogy mit mindent láttam, azt úgy szépen sorjában el sem tudnám mondani, és ha tudnám is, eltartana legalább három hétig, míg leírnám.

Vasuton mentünk egy nap és egy éjjel s egy nagy városban pihentünk meg. E város már a tengerparton fekszik s neve Triest. De itt nem sokáig időztünk, hanem mindjárt másnap hajóra szálltunk — a tengerre! Oh kedves Forgó bácsi, mily nagyszerű a tenger! Sokat hallottam, olvastam róla s képzeltem is magamnak egy nagy, igen nagy vizet! de mennyivel nagyobbyszerű volt az, amit valósággal láttam! Végtelen messze, a meddig csak a szem lát, megmérhetetlen víztükrök terül el; csöndes idő volt, a tenger alig hullámozott s a ragyogó nap sugarai ezerféle színekben csillogtak a habokon. Órákig nézegettem a hajó födéletéről s szinte sajnáltam, mikor jelentették, hogy megérkeztünk Velenczébe, a nagy olasz tengerparti városba, melyben több napig szándékoztunk mulatni.

Velenceze tulajdonképen nem is a tengerparton fekszik, hanem a tengerben, szigeteken és roppant czölöpökön, mint azt nekem édes apa megmagyarázta. Ezért nincs is sok utca, hanem utcák helyett csatornák vonulnak végig a házak előtt s kocsi helyett az emberek sajkákon járnak egyik helyről a másikra. E sajkák nagyok és kényelmesek s itt gondolá-nak neveztetnek. Van tömérdek régi, gyönyörű palota, sok képtár, melyeket mind végig néztünk, aztán egy nagy-

szerű templom, a Szent Márk temploma s előtte gyönyörű tér, mely olyan, mint egy pompás díszterem. E téren sokat sétáltunk, de csak este, mert nappal rendkívül meleg volt, sokkal melegebb, mint nálunk otthon. Az idevaló olaszok persze könnyebben türik a nagy meleget, de azért ők is kapkodnak ám a hűsítők után s mindenféle állnak emberek, kik málna-szörpöt, citromlevet és fagyaltot árulnak. (Lásd a képet a 240. lapon.) Van is jó vásárjuk, magam is többször ittam egy pohár málnaszörpöt, mely ugyancsak jól ízlett.

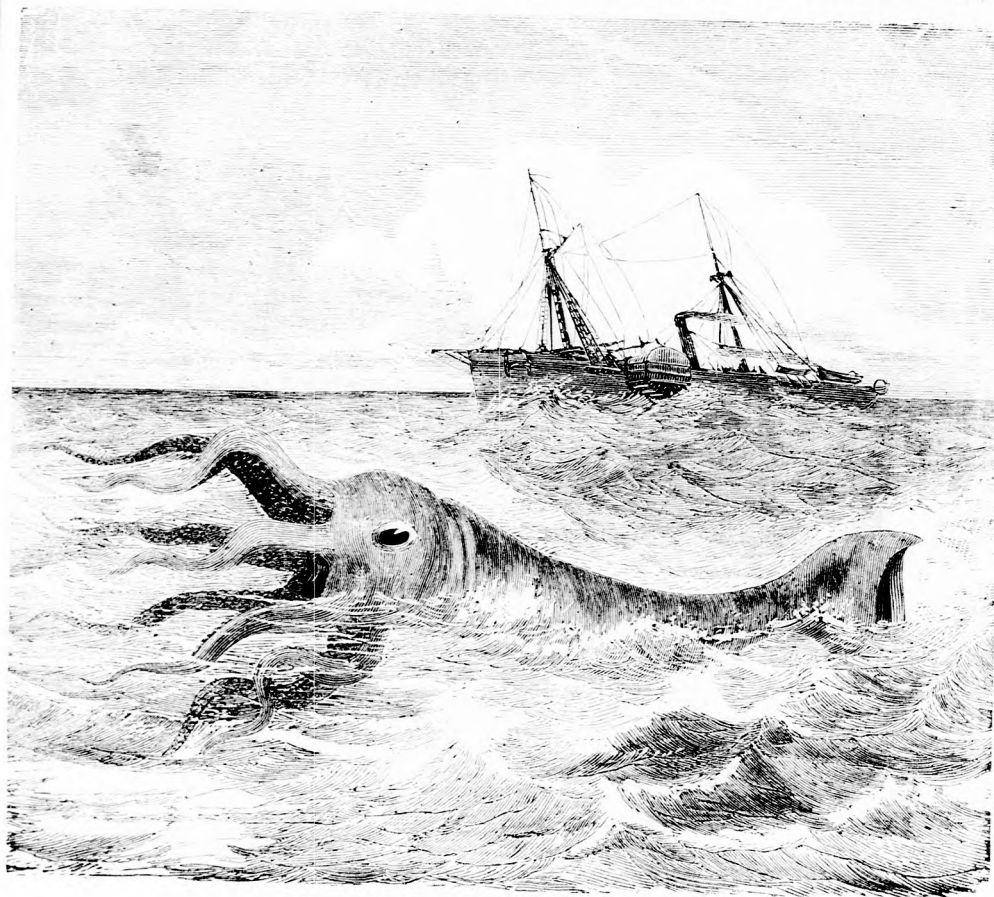
Körülbelöl tíz napig mulattunk Velenczében, aztán vasuton tovább utaztunk be a szép Olaszországba. Mily gyönyörű tájakat láttam! Nálunk otthon akkor még sok helyen hó volt, fagyott, itt pedig már egész pompájában uralkodott a tavasz; a mezőkön dús vetés zöldelt s a dombok, hegyek árnyas erdőkkel voltak fedve, még pedig milyen erdőkkel! Nem csak afféle közönséges tűzifa-erdők vannak itt, hanem citrom és narancsfa erdők is. Epen virágoztak s azok a sötétzöld levelű szép fák, melyeket nálunk csak üvegházban láthatni, itt ezerszámra álltak szabadon. Csak azt sajnáltam, hogy még nem volt érett narancs a fákon; de így is majd ha narancsot eszem, azt fogom képzelni, hogy azon fákról való, melyeket virágzásban láttam.

Megállapodtunk több nevezetes városban, de nekem leginkább tetszett Milanó. Ez szép nagy város, pompás palotákkal, széles utcákkal; de különösen szép a nagy templom, melynél szebb, mint kedves apa mondta, kevés van a világon. Esténként, mikor a nap már nem sütött oly forrón, bejártuk a várost mindenféle s különösen érdekes volt, hogy itt minden lépten-nyomon dal és zene hangzik. Az olaszok nagyon szeretik a zenét s uton-uttfélen dalolnak is. A sétatéren, melyet itt prado-nak neveznek, szintén állt egy utcai énekes, ki gitár-kisérettel dalolt

olasz dalokat, még pedig oly szépen, hogy sokan megálltak és hallgatták; kapott is a derek énekes sok apró ezüst pénzt a hallgatóktól.

Milanoból tovább utazva, ismét sok szép várost bejártunk s végre Flórenczben

pihentünk meg hosszabb ideig. Itt főleg a sok nagy képtár látogatásával telt az idő, annyi gyönyörű képet láttam, de annyit, hogy szinte kábult a fejem és egészen belefáradtam. Hát még mennyi pompás virág van itt! Nemcsak a kertekben,

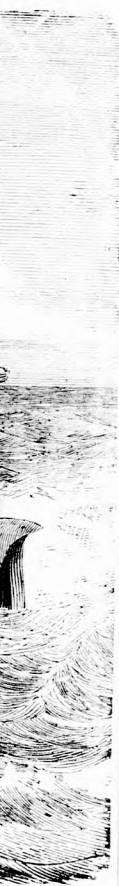
AZ ÓRIÁS POLYP. (Lásd a 237. lapon.)

ablakokban, hanem az utczákon is. Csinosan öltözött fiatal lányok hordják kosárkákban és árulják a járókelőknek; a nagy sétatéren kocsikázó uri asszonyságok is meg-megállnak és vesznek virágot; nekem is vett mamácska s haza hoztam emlékül.

Mire a florenczi időzésre szánt tíz nap elmúlt, beköszönt a nyári forróság, mely Olaszországban még sokkal tűrhetlenebb, mint nálunk. Ilyenkor kellemesebb a mi hűvös cserfa erdőcskénk, árnyas kertecskénk, melyben nappal is

(Folytatása a 234. lapon.)

Itt főleg
l telt az
attam, de
m és egé-
mnyi pom-
tertekben.

zánt tiz
orróság.
türhe-
r kelle-
öcskénk,
ppal is

ÓZIRÉK AZ ERDŐBEN. (Lásd a 234. lapon.)

lehet sétálgatni. Hazafelé indultunk tehát s ezelőtt két héttel szerenésesen meg is érkezünk.

Most már ismét folytatom rövid időre albahagyott dolgaimat, tanulmányokat, még pedig kétszeres szorgalommal, mert csak ezzel és jó viselettel tudom meghálálni kedves jó szüleimnek a nagy örömeiket, melyekben részesítettek. A »KIS LAP«-ot is olvasom ismét szorgalmasan és aggódva várom, vajon e levelelmet érdemesnek fogja-e találni kedves Forgó bácsi a közlésre. De akár közli, akár nem, én mégis maradok, kedves Forgó bácsit melegen üdvözölve.

hü kis olvasója

B. . . Aranka.

ÖZIKÉK AZ ERDŐBEN.

(Képpel a 233. lapon.)

KEDVES Forgó bácsi! Többször olvastam a »KIS LAP«-ban, hogy kis olvasó társaim közül egyik-másik leírja, ha valami érdekesebb dolgot látott vagy hallott. Én is régen szerettem volna már írni valamit kedves Forgó bácsinak, de mindig attól tartottam, hogy amit én itt látok és hallok, az nem elég érdekes a »KIS LAP« olvasói számára. Az erdélyi havasok közt, messze minden nagyobb várostól egy kis falucsukában lakunk kedves szüleimmel, de a vidék oly gyönyörű, hogy én bizony nem is kíváncsi vagyok azokba a szűk utcákba a nagy városban. Jobbra-balra roppant hegyek emelkednek, gyönyörű lombos erdőktől fedve, s ha nyáronként kedves apámmal korán hajnalban kísértálok az erdőbe, olyan hangversenyt hallok, hogy képzelni sem lehet szebbet. Minden ágon egy-egy dallos madárka zeng, a fülemile csattog, a rigó füttyül, a kakuk kiabál s a magasban egy-egy vércse szállong, mintha onnan akarná hallgatni az apró madarak dalolását.

De van különösen egy szép helyecske az erdőben, hol, tudom, sok kis olvasó-

társam szeretne velem járni. Ez az özikék forrása. Egy kicsinyke sziklaesoport tövében fakad a kristálytisza forrás s mivel messze tájon nincs más víz az erdőben, az özikék ide járnak inni, s gyakran egész kis csapat ugrándozik a forrás körül. — s én ezt úgy szeretem nézni a rejtékből! Kedves apám a sziklán egy kis házikót épített, hol vadászatkor megpihenni szokott; ide szoktam elbujni s innen lessem meg a fürgé lábú szép állatkákat. A legkisebb neszre ijedten összeremennek s ha váratlanul előugrom a házikóból, villámgyorsan neki iramodnak az erdőnek, s egy pillanat alatt eltűnnek a sűrűségben. Azt hittem, hogy ha néhányszor látni fognak, majd bizalmasabbak lesznek, de épen ellenkezőleg történt: midőn már néhányszor megriasztottam őket, jó ideig csak nagyon félénken mertek közeledni a forráshoz s úgy látszik, sok özike inkább túrta a szomjuságot, hogysen olyan veszedelmes helyre menjen, ahol embert talál. Azért most már nem ijesztgetem őket, csak titkon gyönyörködöm ártatlan ficzkándozásaikban.

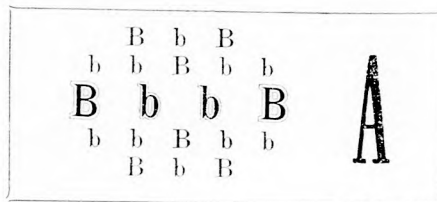
Kedves apám le is rajzolta e szép helyecskét s én a rajzot elküldöm kedves Forgó bácsinak, hogy a »Kis Lap«-ban mutassa be kis olvasótársaimnak.

Ezek után kedves Forgó bácsit melegen üdvözölve maradok

hü kis olvasója

Erdei Béla.

BETŰTALÁNY.

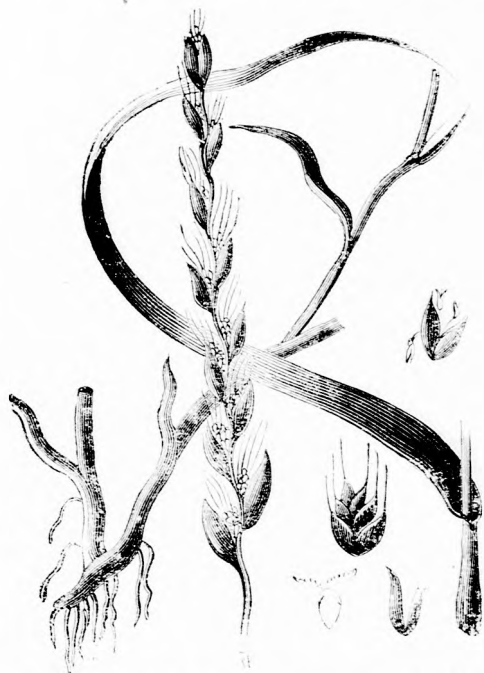
HOGY TEREM A KENYÉRKE.

Milyen jó a friss fehér cipő, a pompás lány kenyér, hát meg ozsommára a vajjas kenyérke! Tudom, kis olvasóim, hogy közületek egyik sem felejtí el reggelenként a szép imát, melyben kérjük a mindenható Teremtőt, hogy »adja meg nekünk mindennapi kenyereinket.« És a Teremtő meg is adja kenyereinket, de nem ám azon módon készen, mint azt a mama nektek kezetekbe adja. Sok munkába és fáradságba kerül, míg a kenyérke az asztalra jut.

Oszkor, mielőtt a hideg és fagy beköszön, a szántóvető gazda mélyen fölshántja a földet s belöveti a buza, rozs és egyéb fajta gabnaszemeket, aztán beboronálja, (eltakarja földdel,) hogy a madarak ki ne szedjék az elvetett magot. A mag a földben csakhamar csirázik, gyökeret ver

s ha jó esőcske megáztatja, egy-két hét múlva szép zöld levelei kibujnak s a mező olyan, mintha gyönyörű zöld bársony szőnyeggel volna borítva. De ekkor még nem nőhet nagyra a rozs és buza, mert jön a kemény tél s a gyöngyvetés elfagyna, ha a hó el nem takarná a hideg elől. Egész télen át a hó alatt rejtőzik a vetés, tavaszkor azonban a nap meleg sugarai elolvasszadják a havat s minden növény gyorsan növesnek indul. A buza, rozs is szaporán emelkedik s míg kezdetben csak olyan volt, mint a fűszál, nyár elején már magas szára van s néhol oly nagyra nő, hogy az ember ki sem látszik belőle. A szár tetején ekkor kibúvik a kalász, melyen a mag terem. A kalász sűrűn egymás mellett levő apró tokokból áll,

A GABNA CSIRÁJA, SZÁRA, LEVELE ÉS VIRÁGA.

melyek mindegyike fölpattan és virágzik: a virágok olyan piezinyek, mint egy kis gombostűfej s hajszálnyi vékony száraeszkákon függnék ki a kis kehelyből. Nehány nap alatt a virágzásnak vége s helyén a mag kezd képződni a kalász apró tokjaiban.

A mag elcinte kicsinyke és puha, ha kettévágjuk, belsejében fehér pépforma anyagot találunk.

A meleg nyári naptól azonban a puha mag mindinkább keményedik s egyuttal növekedik is és július hóban már érett az aratásra. Az olyan kalász, mely tele van szép maggal, lehajlik, míg az üres kalász magasan emelkedik a levegőbe s a gazda nem szereti, ha sok ilyen büszkén álló kalászt lát. Olvastatok-e már azt a szép hasonlatot? Epen úgy van az emberek közt is, mint a buzakalásznál; a tudós ember többnyire szerényen meghajtott fővel jár, míg az elbizakodott

hetvenkedő, ki magasan hordja fejét, üresnek bizonyul. — A kalász nem mind egyforma; a búzáé vastagabb, szélesebb, a rozsé hosszú, vékony, míg a zab szemei külön-külön vékony szálaikon függnék.

Mikor a kalász már érett, akkor kezdődik a nagy munka: az aratás. A munkások kivonulnak a mezőre s kora hajnalban hozzá fognak a buza, rozs, árpa stb.

levágásához; a nap forrón süt s a veríték szinte csorog az aratók arczáról; de azért jókedvűen folytatják a munkát, míg végre az »isten áldása« mind be van takarítva a csűrbe vagy a szérüs kertbe. Hol a magot kiesépelik a kalászból. A tiszta buza aztán a malomba kerül, itt lisztet örölnek belőle s a lisztből készül végre a jó puha cipő és kalács. Legjobb és legfehérebb

lisztje van a búzának, ezért leg is drágább; a rozs lisztje barnább, de szintén nagyon jó s míg a buza csak jó földben terem meg, a rozs rosabb földdel is beéri; az árpából már csak a nagyon hegyes, kopár vidékek szegény lakói sütnék kenyeret, más tájakon az árpából sört főznek; a zab takarmánynak szolgál a háziállatok számára; de vannak olyan kopár vidékek, hol már csak a zab terem meg s itt ebből készítenek kenyeret is, mely bizony nem igen jó.

Epen úgy, mint a gabnát, természet

a gazda ember még sok más hasznos növényt, mely aztán az ebédnél mint jó étel kerül asztalra. »Borsó, lenese, kása, mind isten áldása,« mondja a földműves s gondosan betakarítja a kamrába. Majd bemutatom nektek később e többi növényeket, most itt a lenesét láthatjátok.

A gazdag vetéseknek pedig nemcsak az emberek örülnek, hanem sok madárka

ÉRÉTT KALÁSZ.

A LENCSE

is örül, midőn a jó buzaszemen kövérré hizik a nyári hónapokban. A fűj fészket is ott rakja s kicsinyeit is ott neveli föl a vetésben, de mikorra az aratók jönnek, akkor a fűrjeeske már nagyra nevelte fiait és elröpül. Tudjátok a mesét a fűrjeeskéről? Elmondom.

Egy fűrjeeskének a vetés közt volt fészke s egy este, midőn haza ért, nagy aggodalommal mondták kicsinyei:

— Itt járt a gazda, azt mondta, hogy a vetés már érett, majd izen jó barátainak, hogy jöjjenek, segítsenek aratni! Mi lesz belőlünk! Megtalálnak, megölnék!

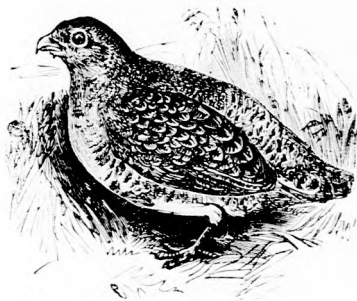
— Ne féljete, még nincs veszedelem, felelt az öreg fűj.

Néhány nap múlva megint mondták a kicsinyek, hogy a gazda újból itt járt s mondta, hogy majd elhívja rokonait, se-

gítsenek aratni. A kicsinyek futni akartak kedves fészkeikből, de anyjuk megnyugtatta, hogy ne féljenek, nincs veszedelem. Ismét mult néhány nap s egy este a kicsinyek azt mondták:

— Itt volt a gazda, azt mondta, hogy holnap kijön maga és learatja a búzát.

— Most ideje menekülni, felelt az öreg fűrjeeske; addig, míg valaki mások segítségére bizakodik, semmi sem fog végbemenni; de ha maga fog hozzá a munkához, akkor meg is lesz szaporán.

AZ ÓRIÁS POLYP.

(Képpel a 232. lapon.)

A TENGEREÉN élő ezerféle állatok között a legesodásabbak egyike az óriás polyp, melyről sokáig azt hitték, hogy nem is létezik igazán, hanem csak a hajósok mesélnek róla. De most már tudjuk, hogy igazán létezik a polyp. Ez valószínűleg szörnyeteg, nem hasonlít sem a halakhoz, sem másféle állatokhoz, nincs esontja, sem husa, sem lába, hanem az egész állat csak mézgaforma puha, de igen szívós anyagból áll s szája körül hosszú hajlékony szarvai nyulnak előre, melyekkel prédáját megragadja és gyomrába temeti. Amit egyszer megfogott, azt többé ki nem eresztí s szörnyű karjai közül menekülni lehetetlen.

Egy hajó kapitánya nem régen, midőn a hajótól nem messze föltűnt egy ilyen polyp, el akarta fogni s megparancsolta legényeinek, hogy készüljenek a fures vadászatra. Rögtön megtöltötték a fegyvereket s vagy husz golyót lőttek a szörnyeteg testébe; de a polyp ezzel esőpet sem látszott törődni. Ekkor harpunákat (háromszögű dárdákat) dobtak testébe s egyik harpuna a polypnak egyik karjába fúródott; a harpunához kötött kötelet aztán megrántották, de a polypot nem bírták fölhuzni a hajóra; az a karja, melybe a harpuna fúródott, letört az állt testéről s míg ezt a darabot fölhúzták, a polyp eltűnt. A matrózok esőnokon akartak utána menni, de a kapitány nem engedte meg, mert attóltartott, hogy az óriási állat fölfordítaná a sajkát s karjai közé kapván az embereket, agyon fojtaná őket.

A polyp husa sajátságos pécsmaillatu, könnyen törik s egészen hófehér. A hajósok azt beszélnek, hogy a polyp megtámadja a legnagyobb halakat, még a bálnát is, habár ezeket meg nem eheti, mert fogai nincsenek, egy egész czethalal pedig, bármily nagy szája van, mégsem bír elnyelni. Közép nagyságu halakat azonban, valamint embert is egyszerre bekap miádenestől

ISTEN HOZTA, NAGYAPÁCSKA.

(Képpel a czímlapon)

ISTEN hozta, nagyapácska!
 Jaj, de régen vártam,
 Kis mamával a kapuba
 Be sokszor kiálltam!
 Lestük, vártuk órahosszat,
 Nem vártuk hiába,
 S úgy repültünk karjaiba,
 Ugrottunk nyakába.
 Kis szívemben nagy az öröm
 Mindenkor, ha látom:
 Most sincs több ily boldog kis lány
 Ezen a világon.

Ha nem fáradt, nagyapácska,
 Mindjárt meg is kérem,
 Hogy a szárnyas tünderekről
 Sok szépet meséljen.

De ha fáradt, türelemmel
 Várok a mesére:
 Csak azután soh' se legyen
 Se' hossza, se vége.

S hogy ne legyen soha vége
 Ezen a világon,
 Szeretettel, tiszta szívből
 Egyre azt kívánom:

Hogy az én jó nagyapácskám
 Annyi évig éljen,
 A hány csillag fénylik, csillog
 Odafönt az égen!

MEGFEJTÉSEK S MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« 13. számában közzölt betűtalány megfejtése:

„Ezer baj között”.

Helyesen fejtették meg: Csasz Kornelia, Külley Elemér, Schön Leó, Majláth Gusztáv, Kocsy Emma, Szmodis Aranka, Kástal Ferencz, Epstein Gyula, Katona Linda, Lenke és Lajos, Slávicsek Ilonka, Weisz Manó, Detela Mari, Schwartz Regina és Janka, Wollak Izabella Janka és Adél, Áglár Leontin, Marinkovits Sándor, Reicher Irma, Majzik Viktor, Steiner Sámuel és Etelka, Kohn Fülöp és Sándor, Heimlich Mórítz, Groszmann Regina, Grosz Kálmán, Hermin, Lina, Náci, Matyi, Ármin, Arnold, Lujza, Janka és Pepi, Ehrlich Jani, Novák Etelka, Almási Ilon, Róza és Erzsike, Marcell Paulin, Moder Dénes, Weiszbrun Lina és Julesa, Breuer Róza és Julesa, Kohn Eszti és Berta, Kulcsár Mari, Id. Weisz Jani, ifj. Weisz Jani és Emma, Lengyel Malvin, Szalay József.

*

»A KIS LAP« IX. köt. 4. számában megjelent gólya-föladványra díszesre dolgozatokat küldtek még utólag: Sárközy Erszi, Moravetz Margit, Buday Sándor.

*

A »KIS LAP« IX. köt. 10. sz. közzölt betűrejtvény megfejtését utólag beküldték még: Moder Dénes, Groszmann Regina, Heimlich Mórítz,

Splényi Sándor. A sz. Lőrinczi gyermekegyelet tagjai: Polifka Ferencz, Bräuer Adolf, Grünner Jenő

A »KIS LAP« IX. köt. 10. számában közölt szentírásí föladvány megfejtését utólag beküldtek még: Pálicz Gizella, Vidostalvy Vilma, (hiányosan, mert azt kellett volna megmondani, ki volt az a kis fiú?) Moravec Árpád Honka és Irma. (A megfejtés szép kidolgozásaért dícséretet érdemelték.) Katona L.

A »KIS LAP« IX. köt. 12. sz. közölt betűtalány megfejtését utólag beküldtek még: Moder Dénes, Katona Linda, Lenke és Lajos, Kimiti Tekla, Splényi Sándor, Lovich Aranka.

A »KIS LAP« IX. köt. 12. sz. közölt kurta historiának hiányzó rímjeit utólag beküldtek még: Groszmann Regina, Heimlich Moritz, Marczell Paulin, Kőszeghy Gyula, Moder Dénes, Pándi Pista, Rozenfeld Jenő, Splényi Sándor, Jankovich Gyula, Mandello, Wollák Izabella, Janka és Adél, Perrich Katicza és Margit, (mert nem irtatok saját kezetekkel?) Katona Linda, Lenke és Lajos, Lovich Aranka, Tripolszky Erszike.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

R. Jenő, Debr. ezen. Forgó bácsi elvárja kis olvasóitól, hogy neki ne plajbászszal írjanak. Remélem, jövőre te is találsz tollat és tintát. — **Pillitz Hona.** Most éppen nincs készletben, amit kérsz; de nem sokára eleget tehetek kívánságodnak, csak hogy aztán a viszonzást is elvárom. — **Nucz Aurelia.** Meg fogom rajzoltatni. **Guthy Etelka.** Vannak a talányok közt jók is, melyekre idővel majd rákerül a sor. — **Külley Elemér.** A beküldött dolgozat nem közölhető ugyan, de ha magad erejéből irtad, dícséretet érdemel; a tiszta és helyes írásnak is nagyon örültem. — **Prónay Laci.** A fordítást szívesen veszem, még ha nem is közölhetem a »KIS LAP«-ban; mindig örömmel fogadok mindent, ami kis olvasóim buzgalmaról és előmeneteléről tanuskodik. — **Tóth J. no, Turkevi.** Megilletődve olvastam leveledet, melyből gyengélkedő egészségéről értesül em. Melegen kívánom és remélem is, hogy nem sokára teljesen fölgyógyulva folytathasd tanulmányaidat. Szép igyekezetéről tanuskodó dolgozataidat mindig örömmel látom. — **Mandelló.** A tréfás mese nagyon ismeretes, tehát nem közölhető. Egy dologra pedig már régen akarlak figyelmeztetni, t. i. arra, hogy az álnév,

mely alatt a megfejtéseket stb. küldöd, egy igen elterjedt és tekintélyes budapesti család neve: ezt tehát nem igen illik használni. Ha a magad nevével nem akarod kiírni, válaszd más álnévet. — **Sz.-Lőrinczi gyermekegyelet.** A föladványt így fejtitek meg: »egy szónak is száz a vege.« Hogy lehetne ez? Nezzétek csak jobban meg. — **Katona L.** A talány meg fog jelenni. — **Ivady Hona.** A szótalány jó, de valld meg: magad készítetted-e? — **Nagy Emma és Ernő.** Nagyon is könnyű. — **Katona Linda, Lenke és Lajos.** Már sokszor megjelent ilyenforma. — **Majsz János.** Nem sikerült. — **Csausz Kornélia.** A két betűrejtvényt közölni fogom. — **L. Lujza urhölgy, Szekesfehérvár.** Magán levélben válaszolunk. — **Grünhut Berta.** A mesét csak irtd le szépen és küldd be; mindig örömmel olvasom az én kis olvasóim gyakorlatait. — **Jeszenszky Béla.** A versecske elég sikerült arra, hogy e helyen közöljem. Ime:

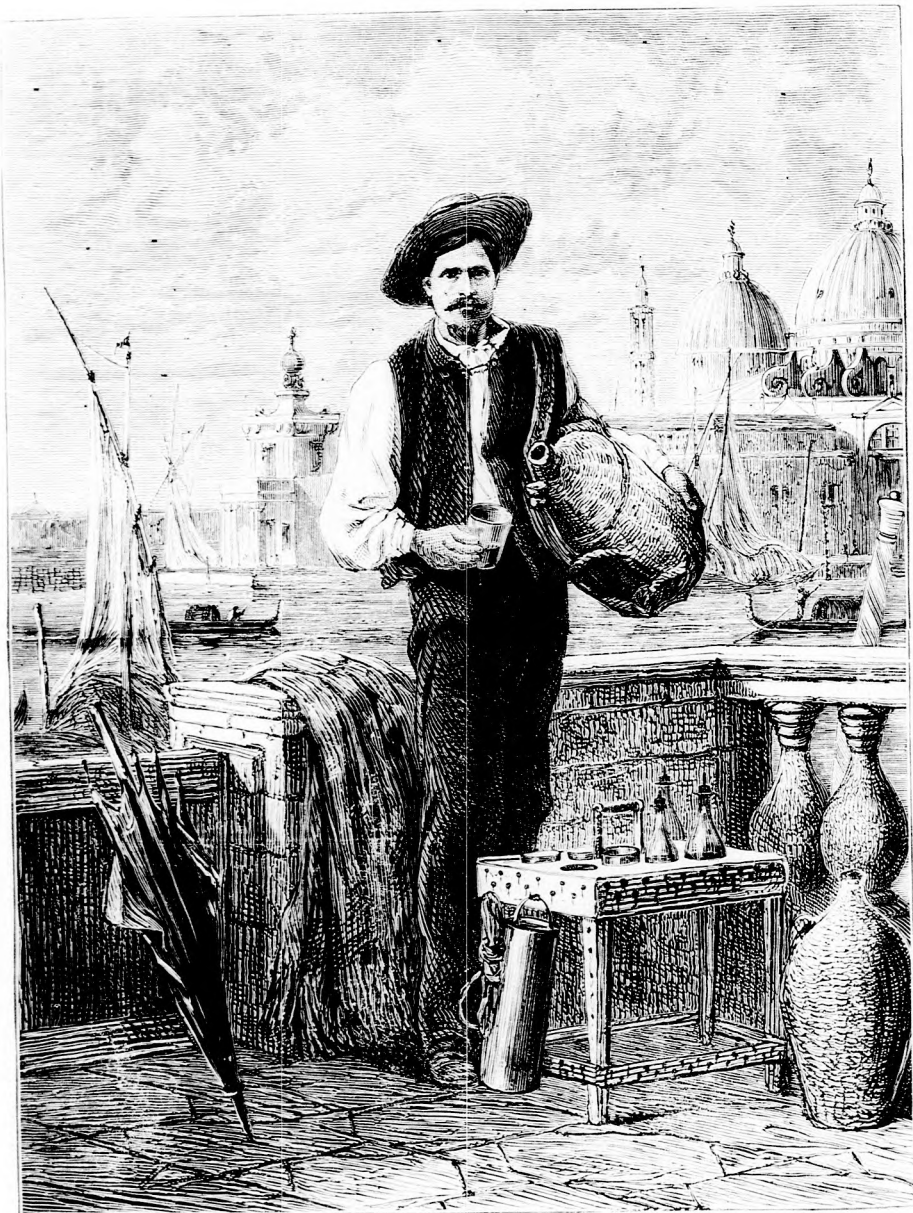
Az én kis lovam.

Van nekem	Se ostor.
Kis lovam.	Se vessző
A neve fényes:	Nem kopik rajta.
Barna, kis	Tartani
Termeit	Nem tudom.
Az a kis kényes.	Oly tüzes rajta.
Felfüve	Már egyszer
Hátára,	Ledobott.
Visz sebességgel,	Mégis szeretem. —
Kocsimba	Cukorral.
Fogva őt,	S kényéred
Felér a szállal.	E lovast szeretem.

Handelsman S. A versek nem sikerültek. — **Pálicz Gizella.** Megelegedéssel olvastam soraidból, hogy a gölya föladványt önállóan dolgoztad ki s csak véletlen esett a hasonlóság ama másik kis pályázó munkájával. — **Tihanyi Zoltán.** A m-r rendszerről kellő egyszerűséggel és világossággal irt ismertetést szívesen veszünk.

Kis Értesítő.

A »KIS LAP« 10. számában közölt betűrejtvény megfejtésére kitűzött jutalom sorozás utján **Buday Bélának** jutott. A jutalom, — 100 db. levélpapíros és boríték, a nyertes nevével, — néhány nap alatt elkészül, s hogy elküldhessem, irtd meg, kis fiam, lakásod címét pontosan.

OLASZORSZÁGI KÉPEK. *Málna-szörpárus és fagyaltos ember.* (Lásd a 231. lapon.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest barátok tere, Athenaeum-épület.
 Kiadja és nyomtatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.